

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 419/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. septembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť B. M., L., pre namietané porušenie jej základného práva na dedenie zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 CoD/1/2011 z 31. marca 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. augusta 2011 doručená sťažnosť B. M., L., pre namietané porušenie jej základného práva na dedenie

zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 CoD/1/2011 z 31. marca 2011.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom podaným Okresnému súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) 11. januára 2011 domáhala opravy uznesenia o dedičstve okresného súdu č. k. 4 D/1234/2005-502 z 30. júna 2010, pretože je podľa jej názoru *„nezapísateľné v katastri nehnuteľnosti z dôvodu, že v tomto dedičstve bol prejednaný i majetok po neb. poručiteľovi G. V., ktorý v čase, keď bolo dedičstvo doručené na Správu katastra R. už bolo zapísané na mená vlastníkov na základe iného titulu – uznesenia o dedičstve č. 4 D/712/2007“*.

Okresný súd uznesením č. k. 4 D/1234/2005-653 z 12. januára 2011 návrh sťažovateľky zamietol, pričom v odôvodnení tohto rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Podľa § 164 Občianskeho súdneho poriadku: Súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejmé nesprávnosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí účastníkom.

Podľa § 167 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku: Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku...

Za účelom vykonania opravy sa súd oboznámil s dedičským spisom tunajšieho súdu, vedenom pod spisovou značkou 4 D/1234/2005, ktorým bolo vykonané dodatočné dedičské konanie po poručiteľovi G. V...

Podľa citovaného ustanovenia § 164 O. s. p. je možné, aby súd aj bez návrhu kedykoľvek vykonal opravu svojho rozhodnutia, pokiaľ ide o chyby v písaní a počítaní, či iné zrejmé nesprávnosti, pod ktorými treba rozumieť zjavný rozpor medzi znením rozhodnutia tak ako bolo vyhlásené a jeho písomným vyhotovením alebo rozpor medzi odôvodnením a výroku písomného vyhotovenia rozhodnutia. Opravu nie je možné vykonať

vtedy, ak by boli touto opravou (zmenou) zmenené prejavy vôle účastníkov, prípadne ak nebolo rozhodnuté o celom majetku poručiteľa. Platí teda, že opravou nie je možné meniť obsah rozhodnutia.

Vzhľadom na to, že v celom dedičskom konaní po poručiťovi nebol zistený rozpor v rozsahu majetku – predmete dedenia a tiež tým, že nie sú splnené zákonné podmienky na vykonanie opravy predmetného rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 164 O. s. p., súd preto návrh navrhovateľky zamietol. V danom prípade návrh navrhovateľky sa dotýka vykonania opravy uznesenia o dedičstva z jeho vecnej stránky, čo je neprípustné vykonaním vydania opravného uznesenia podľa § 164 O. s. p.“

Okresný súd zároveň upozornil sťažovateľku na ustanovenie § 36a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého: „Ak je vlastnícke právo k nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva a na vykonanie záznamu je predložená ďalšia verejná listina alebo iná listina, ktorá nevychádza z údajov katastra, správa katastra nevykoná záznam a vráti verejnú listinu alebo inú listinu tomu, v koho prospech právo k nehnuteľnosti svedčí podľa listiny, alebo tomu, kto ju predložil, a vyzve dotknuté osoby, aby uzavreli dohodu alebo podali na súde návrh na určenie práva k nehnuteľnosti.“, a uviedol, že dotknuté osoby (vlastníci z dedičského konania vedeného pod sp. zn. 4 D/1234/2005 a sp. zn. 4 D/712/2007) si môžu sporné nehnuteľnosti vysporiadať dohodou uzavretou mimo dedičského konania alebo, v prípade, ak sa nedohodnú, podať príslušnému okresnému súdu určovaciu žalobu podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Záver okresného súdu teda bol, že sťažovateľkou požadovanú opravu uvedeného uznesenia o dedičstve nie je možné vykonať podľa § 164 a § 167 ods. 2 OSP.

Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd uznesením sp. zn. 6 CoD/1/2011 z 31. marca 2011 prvostupňové rozhodnutie potvrdil, pričom sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožnil.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že v danom prípade ide „o chybu spôsobenú tým, že súd (súdna komisárka) zahrnul do dedičstva i majetok nepatriaci poručiťovi. Z tohto

dôvodu ide o chybu na strane súdu, preto žiadam, aby túto chybu i súd odstránil. Tým, že ma súd odkázal v zmysle § 36a katastrálneho zákona na uzavretie dohody alebo podanie návrhu na súd na určenie vlastníckeho práva, by došlo k neprimeranému zaťaženiu účastníkov dedičského konania bremenom minimálne zbytočných finančných nákladov súvisiacich buď so spísaním dohody alebo súdnym konaním za niečo, čo sami nespôsobili.“.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že krajský súd uznesením sp. zn. 6 CoD/1/2011 z 31. marca 2011 porušil jej základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu a aby uvedené uznesenie zrušil a vec vrátil krajskému súdu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť aj taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je tiež absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistil, že jej predmetom je v podstate nesúhlas sťažovateľky s uznesením krajského súdu sp. zn. 6 CoD/1/2011 z 31. marca 2011, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie o zamietnutí jej návrhu na opravu uznesenia o dedičstve. Sťažovateľka totožné námietky uviedla ako v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, tak aj v posudzovanej sťažnosti, v ktorej však porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu osobitne nezdôvodnila.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený

skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Vychádzajúc zo sťažnosti sa preto ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti zaoberal otázkou, či obsah napadnutého uznesenia krajského súdu opodstatňuje možnosť prijatia sťažnosti na ďalšie konanie a či účinky výkonu právomoci krajského súdu sú zlučiteľné s ústavnými limitmi vyplývajúcimi zo sťažovateľkou označeného základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okrem iného vyplýva:

„Krajský súd, ako súd odvolací... prejednal vec v medziach ustanovenia § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací, sa v zásadných a rozhodujúcich zisteniach a záveroch stotožnil v celom rozsahu s odôvodnením napadnutého uznesenia, preto sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov a na zdôraznenie vecnej správnosti len doplnil (zopakoval) niektoré podstatné skutočnosti (argumenty). Zároveň v tomto smere prihliadol na konkrétne námietky navrhovateľky ako odvolateľky (§219 ods. 2 O. s. p.)...

Postup podľa ustanovenia § 164 O. s. p. prichádza do úvahy iba vtedy, ak ide o chyby v písaní, počítaní, iné zrejme nesprávnosti. Týmto spôsobom však nemožno naprávať žiadne iné chyby. Pod chybami v písaní, počítaní alebo inými zrejmy nesprávnosťami je možné rozumieť akékoľvek chyby zrejme na prvý pohľad. Môže ísť

o chyby technického rázu, ktoré nemajú podstatnejší význam. Iné ako zrejmé pochybenie je možné napraviť iba podaním opravného prostriedku.

V danom prípade návrh navrhovateľky sa dotýkal vykonania opravy uznesenia o dedičstve z jeho vecnej stránky, čo je neprípustné vykonaním vydania opravného uznesenia podľa § 164 O. s. p. Krajský súd preto napadnuté uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil.“

Ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu uvedené v napadnutom rozhodnutí nemožno v tomto prípade kvalifikovať ako zjavne nepodložené, arbitrárne alebo nezlučiteľné s relevantnou zákonnou a ústavnou právnou úpravou, hoci sťažovateľka má na vec iný názor.

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy i právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru pritom neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovieť všetkým procesným návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96).

Ústavný súd v okolnostiach danej veci nezistil, že by postup krajského súdu, resp. jeho uznesenie sp. zn. 6 CoD/1/2011 z 31. marca 2011 signalizovali príčinnú súvislosť s možným porušením označených práv sťažovateľky, preto sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Okrem toho, keďže sťažovateľka riadne nešpecifikovala, v čom konkrétne vidí porušenie označených práv, ústavný súd mohol jej sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý už v uznesení sp. zn. 3 SžoKS 50/2006 z 18. januára 2007 uviedol:

„Ak správa katastra oznámila navrhovateľovi listom, že zápisom rozhodnutia o dedičstve týkajúceho sa nehnuteľnosti by vzniklo duplicitné vlastníctvo a zapísaní vlastníci nesúhlasili s riešením sporu v katastrálnom konaní, konala v súlade s katastrálnym zákonom, ak záznam odmietla vykonať.

Správa katastra vykoná zápis poznámky, že hodnovernosť údajov o vlastníckom práve k nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností bola spochybnená, a teda podľa § 71 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z. z. v platnom znení sa takéto údaje nemôžu používať.

Vzniknutý problém duplicitného vlastníctva je v zmysle § 36a katastrálneho zákona riešiteľný iba dohodou duplicitných vlastníkov, prípadne žalobou o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá však patrí do právomoci súdov prejednávajúcich občianskoprávne veci.“

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo bez ďalšieho právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uvedených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2011